

ГАЗЭТА ВЫХОДЗІЦЬ РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE”DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND”ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНА-
ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКИ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAŠKAUŠČINA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Wladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Baškauščina“ („Das Vaterland“),

(18 b) München 19, Schlessebach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl., G.m.b.H., München 8, Rosenheimer Str. 46 a.
Ц а н а : Нямеччына: на год — 14,— м.; 6 м-цаў — 7,50 м.; 3 м-цы — 4,25 м.;
ЗША і Канада: на год — 8,— д.; 6 м-цаў — 4,50 д.; 3 м-цы — 2,50 д.; 1 нумар — 0,20 д. Ангельшчына й Аўстралія: 39 шыл.; 21 шыл.; 12 шыл.; 1 шыл.
Бэльгія: 210 фр.; 120 фр.; 75 фр.; 5 фр. Францыя: 800 фр.; 450 фр.; 250 фр.; 20 фр. Аргентына: 80 пэз.; 45 пэз.; 25 пэз.; 2 пэз. Перасылка лётніцкай поштай аднаго нумара газэты капітуза даадтковая; у ЗША і Канада — 40 фэнгаў (10 ам. цэнт.); у Аргентыну — 70 фэн. (17 ам. ц.); у Аўстралію — 90 фэн. (22 ам. ц.). Падвойныя нумары капітуза падвойнае.

Банковое коント: Zeitung „Baškauščina“,
Konto Nr. 357-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
“THE FATHERLAND”

№ 17 (351)

Нядзеля, 28 красавіка 1957 г.

ГОД ВЫДАННЯ 11

«Буржуазны нацыяналізм» - найвялікшая небяспека

НА МАРГІНЕ 3-га ПЛЕНУМУ ПІСЬМЕНЬНИКАУ БССР.

Беларуская савецкая преса амаль кожны тýдзень прыносяць цяпер усё новыя факты аб антыбальшавіцкіх фэрментах і настроях у БССР, а так-жэ аблозакцій бальшавікоў на гэтае няпрыемнае для іх звязічча. З гэтых паведамленняў відаць, што незадаваленіе савецкага сыстэмай сярод беларускага народу ёсьць вельмі глыбокое й масавае, яно прайўляеца ў розных магчымых ціперах формах, не аблажкоўваеца ўжо толькі да пасынку супраціву й байкоту розных антынародных савецкіх эксперыментаў, але й прымае формы супраціву актыўнага.

Ужо ад даўжэйшага часу паяўляюцца на бачынах «Баščkaǔščyna» адзін за адным інфармацыйныя артыкулы, аба-прытрыя на дадзеных савецкага пресы й рады, абы супраціве беларускіх інтелектуалаў і літаратару рускім-французскім акцыям і дамаганням спыненіем дзейнасці русыфікаційнай ачышчэннай мовы ад сілком накінутых ёй расейскіх элементаў, дамаганням рэгабілітацыі выкінутых з гісторыі літаратуры беларускіх пісменьнікаў і іншых твораў, дамаганьні большае свабоды ў разьвіціі беларускай культуры, большае руліўшасці й пашаны на беларускіх культурных скарбах. З бачынай цэнтральнай тэатральнай воргану ЦК камуністычнай партыі Беларусі «Комуніст Беларусі» мы даведаемся аб грозных разъмерах незадаваленія сярод студэнтаў і інтелектуалаў із закасцянілай савецкай систэмой ўва ўсіх галінах жыцця. Да-ведаемся, што беларускі інтелектуалістый й студэнтства «падпадаюць пад уплыв варожае пралаганды, і, съвідомаці несвідомае, становіцца праваділкамі разбошчаных буржуазных паглядаў».

«Варта прыгадаць вялікі вопыт Маякоўскага і налагу пазіў трыццатых гадоў, калі яна адкладалася зараз-жа на ўсе звязы жыцця». Успомніце, як білі Чэмберлена, Пуанкарэ, Пільсudзкага, як славілі пуск Днепрагасу, як апіялі «дарніка» за варштатам. А із сярэдзіны вершы пра шэсць Днепрагасу, якіх мы набудавалі толькі ў 1956 годзе, дзе верши супраць самагону, забабонаў, дзе верши супраць контррэвалюцыянараў у «Бугорчыне», супраць імпэрыялістичнага наступу?»

Але найвайстрэй быў заатакаваны на пленуме беларускі «буржуазны нацыяналізм» і звязаны з ім дамаганінні рэгабілітацыі «выльшчаных» калісці з беларускай літаратурой пісменьнікаў. У першую чаргу тут дасталось М. Ларчанку за зъмешчаны ў «Літаратуры і Мастацтве» ягоны артыкул «Некаторыя пытанні ў гісторыі беларускай літара-

турыв», у якім аўтар дамагаўся рэвізіі дачыненія да «Нашай Нівы», «Узышиша», патрабаваў рэгабілітацыі гэтых воранаў і звязаных з імі аўтараў. Дасталось Й. Пішырку за ягонае дамаганье на газэту «Узышиша» і звязаныя з імі.

Далей, лічучыся з дакананым ужо фактам нядзяднага звязанія, праўда толькі частковага, некаторых пісменьнікаў, Броўка быў змушаны адцеміць: «Мы ўсе рады, што сінія разам з намі прадаюць таварыши, творчыя якіх была незаслужана забыта. Вы бачыце, што ў нашым друку начальнік звязаны з творы А. Александровіча, А. Звоніка, М. Хведаровіча, С. Грахоўскага, С. Сушкевіча, А. Пальчэўскага, Я. Скрыгана, Г. Бярозкіна, Ю. Гаўрука, што на старонках нашых выданняў друкуюцца творы М. Чарота, І. Гартнага, П. Галавача, Ул. Хадыкі, С. Баранавых, І. Харыка і іншых».

Але тут-жэ, выконваючы партыйны загад зверху, Броўка быў змушаны сабе самому запірачыць і дадаць, што не бязвіны іхнай творчасці была «незаслужана забыта». Ён прадаўжыў:

«Але мы не павінны забывацца і на ідэялістичных памылкі, зроблены ў свой час некаторымі з іх, гаворку аб якіх ішакіх выкінены з гісторыі развязаныя».

«Я прыпомню вам некаторыя з іх. Памылковыя выступлені ў друку І. Гартнага, тэатральная дыскусія, ліст трох, акрамашы А. Александровіча, «Ліст да сабакі» Я. Пушчы і інш., правільна раскрытыкаваныя нашай грамадзкасцю».

Варта прыпомніць, што ўсе гэтыя «ідэялістичныя памылкі», прыведзеныя Броўкам, гэта мужчина абарона ўспоміненых пісменьнікаў у канцы 20-ых і пачатку 30-ых гадоў перад гвалтоўным бальшавіцкім наступам супраць беларускай націяльной свабоды і незалежнасці.

(Заканчэнне на 2-ай бач.)

Промахі заходній прапаганды

Тыя што маюцьмагчымасць бліжэй сачыць за халоднай вайной паміж Захадам і Усходам на адрознку пралаганды, яны могуць быць на ўражанімі неда-рэчнасцю заходніх тэктывікі.

Ходаніні за ўпływy перакінуліся цяпер галоўным чынам на краіны Азіі і Афрыкі, у якіх праходзіць буйны працэс фармавання новых адносін паміж бывшымі і цяперашнімі каленіямі; з аднога боку, і єўрапейскімі мітраполіямі — з другога. Бальшавікі, зразумела, стараюцца скрыстаць з кожнай нагоды, каб скіраваць эвалюцыйныя палітычныя дачыненіні ў гэтых раёнах на жаданы імі напрамак. Нікому не сакрэт, што канчальнай мята Масквы — гэта падпарядкаваныя і бальшавізантія гэтых краін, якія сённяні прадстаўляюць найбольш выгадныя у гэтых сэнсе тэрэн з узглядам на эканамічную недарэзывітасць, сацыяльную адсталасць і імкненіе каляніяльных народаў да націяльных свабоды і незалежнасці. Аднак да свея мэты бальшавікі ідуць напралом. Ім залежыць напачатку выраўшы гэтыя раёны з-пад уплыwu Захаду, каб паслабіць апошні і, прыкідваючыся прыяцелямі ўсіх пакрыўджаных, адкрыць дзіверзы сваім ўплывам. І трэба сказаць, што бальшавікі добра разумеюць сцугані і ўмела іх выкарыстоўваюць. Яны ведаюць, што як галоднаму ў першую чаргу трэба хлеб, так націяльна прыгнечанаму — у першую чарту націяльнасці свабода. І Крэмль, іл глядзячы на рэакційныя сілі ўсіх народоў, якія адстасцяліся і зімкненіе, што якія ўзялілі ў гэтым пытанні.

Аднак да свея мэты бальшавікі ідуць напралом. Ім залежыць напачатку выраўшы гэтыя раёны з-пад уплыwu Захаду, каб паслабіць апошні і, прыкідваючыся прыяцелямі ўсіх народаў, свабодных і панівленых. Гэтыя прынцыпы, у канцікце ішакіх, на менш гуманых, скланяеца бальшавіцкай пратагандай на ўсе лады і пры кожнай нагодзе. Ясна што гэтыя прынцыпы не звязаныя нейкім новым вымодзітвам «расейскага генія». Стады націяналізму — гэта непазбежнае звязаніе на пэйнай ступені на-

мы доказіравалі і дэкліруем, што мы за націяльнае самавызначэнне, за націяльную свабоду і незалежнасць ўсіх народаў і з гэтага пункту гледжаньне падходзіць да апэнкі стансівіча ішакіх у гэтых пытанніх. Мы з задаваленіем успрымаем кожны факт прызначэння сувэрэнітасці які-небудзь краіні, а факты такія на Захадзе вельмі частыя. Робіць гэта Захад з свайя добрай волі, ці пад прымусам — гэта ня таго ўжо і важна. Важна, што на Захадзе гэтыя працэсы працягваюцца і мы ўзімкнені, што спыніцца ён тады, калі ўсе народы, якія да гэтага зімкніца, раней ішакіх, атрымоўшы поўнае задаваленіе сваіх націяльных амбіцый. Але мы з трывогай сочым за тым, на сколькі Захад на ўмее выкарыстоўваць праўшы ўсіх націяльных амбіцый.

Мы доказіравалі, што мы за націяльнае самавызначэнне, за націяльную свабоду і незалежнасць ўсіх народаў і з гэтага пункту гледжаньне падходзіць да апэнкі стансівіча ішакіх у гэтых пытанніх.

Мы не разумеем, што перашкаджае Захаду ў націяльной пратаганды з-за ўпрыгожанняў народу, якія не ўніверсалізуюць, што ішакіх зімкніца ён тады, калі ўсе

народы, якія да гэтага зімкніца, раней ішакіх, атрымоўшы поўнае задаваленіе сваіх націяльных амбіцый.

Але мы з трывогай сочым за тым, на сколькі Захад на ўмее выкарыстоўваць праўшы ўсіх націяльных амбіцый.

Мы не разумеем, што перашкаджае Захаду ў націяльной пратаганды з-за ўпрыгожанняў народу, якія не ўніверсалізуюць, што ішакіх зімкніца ён тады, калі ўсе

народы, якія да гэтага зімкніца, раней ішакіх, атрымоўшы поўнае задаваленіе сваіх націяльных амбіцый.

Мы не разумеем, што перашкаджае Захаду ў націяльной пратаганды з-за ўпрыгожанняў народу, якія не ўніверсалізуюць, што ішакіх зімкніца ён тады, калі ўсе

народы, якія да гэтага зімкніца, раней ішакіх, атрымоўшы поўнае задаваленіе сваіх націяльных амбіцый.

Мы не разумеем, што перашкаджае Захаду ў націяльной пратаганды з-за ўпрыгожанняў народу, якія не ўніверсалізуюць, што ішакіх зімкніца ён тады, калі ўсе

народы, якія да гэтага зімкніца, раней ішакіх, атрымоўшы поўнае задаваленіе сваіх націяльных амбіцый.

Мы не разумеем, што перашкаджае Захаду ў націяльной пратаганды з-за ўпрыгожанняў народу, якія не ўніверсалізуюць, што ішакіх зімкніца ён тады, калі ўсе

За мінулы тыдзень

(пс) 20 красавіка пасол СССР у Лёндане ўручыў ангельскаму прэм'еру Макмілану асаўсты зварот Булганина. Гэты зварот передусім закране палажэнне на Блэкім Усходзе і падчаркніў, што ім звязаныя з ім дамаганінні рэгабілітацыі «выльшчаных» калісці з беларускай літаратурой пісменьнікаў. У першую чаргу тут дасталось М. Ларчанку за зъмешчаны ў «Літаратуры і Мастацтве» ягоны артыкул «Некаторыя пытанні ў гісторыі беларускай літара-

турыв», на якім аўтар дамагаўся рэвізіі дачыненія да «Нашай Нівы», «Узышиша», патрабаваў рэгабілітацыі гэтых воранаў і звязаных з імі аўтараў.

Калі-ж ілзе аб атамнія выпрабаваньні, дык тут ізноў «Людцы, лавеце злодзе!», бо ў тым часе, калі Ангельшчына звязалася з вілізарным прэсавым шумам рыхтавуцца на атобук Народжання ўзарвальнік адну вадародную бомбу, бальшавікі на працягу двух тыдняў моўчы ўзарвали пяць штук, пры чым не бясьпечна засмуродзілі атмасферу рэдзіяктыўнымі часткамі, што ўжо ў Японіі баяцца

якія навет няявінных памідораў.

Як слушна Булганин у сваім звароне адцеміў, Макава так турбуюцца «законічнімі інтарэсамі і правамі краін», што ператыкі «законічнімі інтарэсамі» і «законічнімі правамі».

Макава такім чынам звароне адцеміў, што ператыкі «законічнімі інтарэсамі» і «законічнімі правамі».

</

У паняволенай Беларусі

Чым займаюца беларускія школьнікі?

Статыстычна ўправа БССР паведамляла пра з «Звязду» 19 лютага сёлета, што ў школах усіх відаў, вучылішчах і тэхнікумах Беларусі наўчанцы звыш адного мільёна 300 тысяч чалавек. Гэтае п'еверджанне, побач з іншымі, яму падобнымі, запісаны пад рубрыкай «павышэнне матэрыяльнага і культурнага ўзроўню жыхця народу».

Паняволенце вучия ў нармальным сьвete неразлучна звязанае з паняволем хлапца ці дзяўчыны, якія ходзяць у школу, а дома адрабляюць лекцыі, адпачываюць, гуляюць або займаюцья дробнай хатній работай. Але там, дзе «дыхтатра пралетарыту», — бальшын паняволі маюць іншыя, часамі супрацьлежнае, значэнне як: «дэмакратыя», «свабода», «незалежнасць», «дабрабыт», «калагізм» і множства іншых. Тое самое і з «вучнем». Даведаўшыся ад статыстычнае ўправы праз «Звязду» аб вялікай колькасці вучняў на Беларусі, мы адначасна даведаўшыся аб тым, што такое вучанье у краі «павышэння матэрыяльнага і культурнага ўзроўню народу».

Таго-ж самага 19 лютага «Звязда», паведамляючы пра «прадоўнае выхаваныне школьнікі» (загаловак), пісала: «Тры гады назад на ініцыятыву райко-му партыі ў Дзяржынскім раёне была ўведзена грамадска-карысная праца для вучняў старшынскіх класаў у саўгасах, МТС і калгасах». Вучні тут уменоу да-глядаць жывёлу, прыгатаўляць кармы. Яны прымаюць удзел у палітычных рабо-тах... Некаторыя з іх у якасці па-мочнікаў камбайнераў і прычыпшчыкаў бяруць удзел у зборы ўралжаю. У міну-лым годзе 147 звязнікоў, укамплекта-ваны вучнямі школ Дзяржынскага раёну, вырасцілі больш за сто гектараў кукурузы. За работу ў жывёлагадоўлі, паливодзве і гародніцтве школьнікам рабіну налічана белын за 40 тысяч пра-цаўлені.

«Вучні працуюць на заводе» — пісала «Звязда» два дні перад гэтым. «На се-редах вучні 9-х класаў 5-б сядрдніе школы гор. Бресту ўзвесіз правдо-дзяць на прадпрыемствах, дзе вывучаюць асновы прымісловай вытворчасці... Выпускніца школы Веры Малыгіна вучыцца фрэзернае справы, а Таня Мяль-ніцкая і Іра Бусніцкая рыхтуюць да звышні на съліеару!».

Прэз два дні пасля пададзеных ста-тыхтычных «звязнікоў» лі-каў аб асьвete ў савецкай Беларусі, із-ноу чытаєм у «Звяздзе», загаловак: «Школьнікі працуюць на палёх і фер-мах». У інфармаціі паведамляецца, як на фэрмах калгас «Жыліць» Кіраўска-га раёну вучні мясцовасці сядрніе нико-лы «праходзяць піцідлістную практику», як яны «даглядаюць жывёлу, складаюць рацэны кормлення кароў і сіней», як і «нарыхтоўваюць вивозіць на палі і камістуюць терф і гной, ачышчаюць насенінне, вывучаюць агратэкніку вы-рошчанінні сельскагаспадарчых куль-тур...»! І усё гэтае злачынства над школь-най моладзі, усю гэту бласмленную эксплюатацію савецкія міністэрствы прыкрылі праграмай гэтае зване «палі-

Як паказалі апубліканыя бальшаві-камі ўвесну леташняго году статысты, у БССР ад 1950 г. да 1956 паменшалася на два з палавіні мільёна насельніцтва. Як даводзіць ціперашина прапагандавая кампанія на Беларусі, Масква як спы-ніла выпуштошаныя вялікай коль-касцій Беларусаў з самых розных ку-ткоту нашае бацькаўшчыны, аб чым съветаць назовы вуліц і цэльных частак пасёлкаў.

Як паказалі апубліканыя бальшаві-

камі ўвесну леташняго году статысты, у БССР ад 1950 г. да 1956 паменшалася на два з палавіні мільёна насельніцтва. Як даводзіць ціперашина пропагандавая кампанія на Беларусі, Масква як спы-ніла выпуштошаныя вялікай коль-касцій Беларусаў з самых розных ку-ткоту нашае бацькаўшчыны, аб чым съветаць назовы вуліц і цэльных частак пасёлкаў.

Беларускія канторы «Галоўменталязыб» мае два склады: у Менску і ў Гомелі.

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

Беларускія канторы «Галоўменталязыб» мае два склады: у Менску і ў Гомелі.

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27. 2. 57). Да гэтага часу ад-ходы мільонамі народу БССР не выкары-стоўваюцца на месцы, а адпраўляюцца на адзін з рыхсіх заводоў, адкупль у вы-глядзе камінаваных кармоў зноў пры-сылаюцца ў рэспубліку...

«Звязда», 27.

Съяткаваньні Сакавіковых урачыстасці

(Праця з папярэдніх нумараў)

ДЗЕНЬ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ У ТАРОНТА
Петра Конюх — вялікі мастак песьні,
у Таронта

Сёлетніе, вельмі урачыстае, съяткаванье 39-х угодкаў незалежнасці Беларускага Народнае Рэспублікі адбылося ў Таронта ў нядзелью 17-га сакавіка. Было яно перанесена на тыдзень наперад тыму, што наші славныя съявікі бас Пётр Конюх згадаўшы ў гэты дзень даць у Таронта канцэрт. Даў дзівье урачыстасці былі спалучаны ў вадну.

Сп-р Конюх прыхібаў з Нью-Ёрку. У съботу 16-га сакавіка ў хаце сп-ра К. Акулы адбылося супольнае прынайменце для съявіка. Сабралася ладная грамада сбюро ЗБК з Таронта і Ашавы. Пры супольнай вячоры і песьнях вечар прайшоў вельмі ўдала.

У нядзелью адбылося ўрачыстая Сыв. Літургія ў царкве на 1000 Дандэс вул. Акадэмікі і Канцэрт пачаліся а гадз. 4-й папаўдні ў вялікай залі польскага народнага дому на Крамонт вул.

Адкрыў Акадэмію старшыня ЗБК сп-р інж. Я. Бруцкі, прыўтаўшы прысутных і гасцей. З прынагодным дакладам выступіў др. В. Жук, які большую частку яго прысвяціў нашай ролі і авазкам, вынікаючым з Акту 25-га Сакавіка і з факту, што заходзіміся мы ў вольным

Ад канадыйскіх уладаў прысутных віталі: ад Іміграцыйнага Дэпартаменту — сп-ня Грант і ад Прагрэсўна-Кансэрваторыйнай Партыі — сп-р Артур Малоні — кандыдат ад акругі Паркдэйл у федэральны парламент на наступных выбарах. У сваіх прывітаныях яны добра выказалі знаёмства праблемам нашай павіловленія Бацькаўшчыны і нашай эміграцыі ў Канадзе, адназгодна жадаючы Беларусь у сям'і вольных народаў. Ад мясцовай Казацкай Станіцы вітаў прысутных сакратар Станіцы сп-р А. Кацельніка.

Сп-ня д-р Раіса Жук добра дэкламавала пазму Йнкі Купалы — «На куль-ю». Заганай было тое, што дэкламатка не карысталася мікрофонам, які стаяў побач і дзеля гэтага значная частка пазмы на была чуваша на залі, дзе было шмат людзей, якія слабавіта разумеюць беларускую мову, асабліва мову пазії. Падчас акадэміі камэнтары паангельску даваў сп-р К. Акула, які ў праўдзе ў акадэміі.

Песьні сп-ра Конюха пры акампаніяменты дасканалага піяністы сп-р Бучынскага Вольтэра цэшыліся надзвычайнім поспехам. Программа была шырокая. Сп-р Конюх выканаваў народныя і клясычныя песьні ў беларускай, польскай, расейскай, украінскай, ізмецкай, ангельскай і італьянскай мовах. У программе былі творы Шуберта, Рубінштэйна, Дэнца, Кларка, Чайкоўскага, Рэвузкага, Карповіча, Вэрды і Бойто.

Дакладнейшуну крытыку выкананія нашага мастака пакінем прафэсійнага. Можам тут толькі адцімеці, што, як нідаўна Беларусь Нью-Ёрку, можам адназгодна пайтарыць, што «ня было яшчэ ў Беларусі такога съявіка». «Але-ж

гэта ё съевак! Які пудоўны мае голас. Ня чулі мы яшчэ такога ў жыцьці і слухалі-б яго, здаецца, без канца» — гаварылі захопленыя чужынцы. І мы, Беларусы, поўнасцю зь імі згаджаемся.

Шкада толькі адно. Выхувалася цэлы час, што для гэтага гаротнага сына беларускага селяніна, які задарма парушыўся да нас аж з Нью-Ёрку, каб славіць тут беларуское імя сваім голасам, быўлі неадпаведнай як залі, так і ў значнай меры — аўдыторыя. Сем' із малымі дзедзімі, якія цэлы час не ўважаюць занятыя сваймі дзіцячымі справамі, расьевіцаюць увагу съевіку, перашкаджаючы иму. Съявік быў фактывічна бяз рабака. Які-ж-бы пудоўны мог ён даць канцэрт і як шырака разнесці славу Беларусу, калі-б яму была на дапамогу сымфонічная аркестра і сцэна Мэтрополітан Оперы ці Ковент Гарден. Там ягонае месца. Мы, Беларусы з Таронта, бязъмерна яму ўдзячыя за ягоную ахвярнасць для мясцовасці нашае калені, ад усяго беларускага сэрца пасяброўску жадаю: Даламажы яму, Божа!

Таронтанская газета «Стар» і «Глоб-энд Мэйд» замясцілі зачэмкі аб беларускіх урачыстасцях.

БЕЛАРУСКІЯ ПЕСЫНІ НА СІБІСІ

З нагоды 39-х угодкаў абавшчанія незалежнасці БНР у пятніцу 22-га сакавіка на праграме «Сонгс офф май піпл» палова часу было прысьвячана беларускім танцам і песьням. Сп-р Раманаў, як і раней, даў дасканалую праграму з цыкамі прынагоднымі камэнтары ад сп-ні Л. Зубрак. Былы выкананыя «Бульба» і «Ліяновіч» аркестрай сп-ра Раманаў і хорам пудоўна прысьвячаныя «Вярба» і «Беларусь». Асабліва апошняя песьня прытала да сэрца нашым слухачам, а з боку сп-ра Раманаў гэта быў вельмі добры і прыгожы падарак Беларусам на іхнае найболыпнае нацыянальнае съяві.

Радзім усім беларускім слухачам па цэлай Канадзе пісаны ў СВС, даваць свае заўгары на праграмах і дамагацца, каб перадавалі іх частцы. Чым больш нас напіша, тым частцей будуть перадаваць нашы песьні. Пісаны траба на наступны адрес: Producer Songs of My People, CBC, 354 Jarvis Str. Toronto, Ont.

М. К-р

ВІНІШЭГ (КАНАДА)

Беларуская грамада ў Вінішэгу, аны сваімі колькасці, аны сваімі сацыяльнымі становішчамі, нікія можа дараўноўца да такіх буйных беларускіх грамадаў, як Таронта ці Монтрэаль. Аднак, на думку ніжэй падпісанага, на глядзінцы на сваю колькасць, Беларусы Вінішэгу сёлета ўрачыста азначылі 39-ы ўгодкі абавшчанія незалежнасці БНР.

У дзень 25-га сакавіка ў гонар беларускага нацыянальнага съята, паводле заведзенай ад непамятных часоў традыцыі ў горадзе Вінішэ, на адным з вішнічных будынкуў горада (будынак «Free Press») быў узunnyты на машт. побач з кандыдыйскім і грэцкім (Грэжкі таксама ма-

лаху крыкнула Маня. Нарабілі дзяячкаткі шуму. А пазнаніе яны самі браў гнілушкі ў руکі і гулялі з імі.

З таго часу адзічэльныя глухія мясыціны ў лесе асабліва палюбіліся Йнку. Нярэдка ў канцы ліпеня або ў пачатку жніўня прыводзіў ён сюды сисьцёр на маліны. Сам зьбіраць ягады на любі. Ляжак на высокую духмяную траву, падложыць руці пад галаву і, не адрываячыся, глядзіць на неба. Глядзіць, як у яснай яго сіні праплывае пушыстое белое воблацка, то ператвараючыся на вачох у беласнежны статак лебедзяў, то ў сівога гусыляра. Пльвиць яны ўдалянінні, і ўсылед за імі пльвиць Йнкавы думкі. Хацеў-бы ён сам стаць белым воблацкам, ды яны яму на сівце нічога мілі і прыгажай за родны лес, поле, речку. Вельмі любіць ён песьні і казкі, якія чуе ад пастушкі, сваій маці, Песьляка. У книгах іх шукаў — не знайшоў. Можа, нікто больш іх ня ведае? Сабраць-бы ў книжку ўсе песьні і казкі, што чуў, каб усе чытаці! Іх сустэрне Валодзю, скажа яму пра гэта.

Восені ў бярэзініку, і ў вялікім лесе з'явілася мнóstva грыбоў. Йнка сплёт лазовыя кошкі сабе яў сёстрам, выразаў з арэшткі палку. У нядзелью яшчэ досьвіткам ціхенікі падымалася, будзіў дзяячкат.

— Маня, Аныца, уставайце! У грыбы пойдзем! — Рана яшчэ, Ясь, чём!

— Мы ў лесе пачакаем, пакуль развяздніе.

Клубіўся туман над далінамі. Мякка слалася пад нагамі ацяжэлай ад расы атава. Наперадзе крочкі Йнка: палка ў адной руці, кошкі — у другой. За ім, стараючыся пераганць адна другую, спяшаліся сёстры.

У лесе было запраўднае прывольле. Йнка ведаў усе грыбы мясыціны. Пад разлапістымі елкамі выглядалі з пушыстага моху цёмныя галоўкі баравікоў на мясістых белых ножках. Акуратна падразаючы іх ножыкам, Йнка гаварыў дзяячкат:

— Цяпер на карэнічкі, што ў зямлі засталіся, мох падзэм, каб цяплей другім было расыці...

Дахаты ён вёў спадарожнік наўкруг, зварочаючы да старага вадзянога млына. Усё ў пырсках і пене, круцілася пазелінелася драўлянае кола. На яго бесъярластаку, із звонам, падаў струмень вады, які ліўся па жолабе. Гулі каменныя

Трэйці пленум шісменынікаў Беларусі

Трэйці пленум праўлення Саюзу пісменынікаў Беларусі, што адбыўся 18 і 19 сакавіка сёлета ў Менску, на меў творчага характару наўсет у няпойным разуменіі гэтага слова. Выконаваць заданыне ЦК КПБ, арганізатары й кіраўнікі пленуму палажылі ў вяснову ягонае двухдённае працы праверку выканання Беларускім пісменынікамі «мудрых» пастаноў і дырэктываў XX зімскому КПСС — справу абарону і прапаганды ў творчасці мэтаду г. зв. «сацыялістичнага рэалізму», спраўбу «барацьбы супраць буржуазнае ідэяліёті», спраўбу «барацьбы супраць перажытку капіталізму ў съвемі дамасці людзей», з тым, каб «адкрытыя дамасці людзей», — як сказаў Кандрат Крапіва ў сваіх уступніх прамове на пленуме — не маглі прычыніць нам заразу сціліцызму і анархічнае распушчанасці.

З вялізнымі дакладамі — «Становішча беларускай савецкай літаратуры» пасля XX зімскому КПСС і яе задачы» выступіў старшыня праўлення Саюзу, даўно вядомы палітрук у беларускай літаратуре. Пяціразовы Беларускага перавароту, ён вельмі выразна акрэсліў задачы, якія стаяць перад савецкай літаратурай. Ен узбройў нас рагшэннямі, паводле якіх мы павінны змагацца з перамогу нашеі адвальніцкай літаратуре. Пасля гэтага дакладчык наваліўся на «прадстаўніцтво буржуазнае ідэяліёті» і пагрозіў літаратуре сказаў: «Яны хадзілі-б вырваць такі адказны ідэяліётічны участак, як мастака літаратура, спад краінніцтва партыі. Але ім ня ўдасца дамагчыся гэтага.

Дык як-ж разумее Броўка і ягоны гаспадар Мазураву пададзеную ім цытату з Леніна: «Кажды мастак, — гаварыў Ленін — усякі, хто сябе такім лічыць, мае права тварыць свабодна, згодна свайму ідэялу, у гісторыі чалавечства», г. зн. 40-ую гадавіну бальшавіцкага перавароту, ён адрэзкі пакланіўся «старэйшаму брату» і сказаў, што беларускай літаратуре «вучылася на лепшай спадчыне вялікай рускай літаратуры».

Дагадзіў Броўка і свайму безгасяродніму гаспадару — першаму сакратару ЦК КПБ Мазураву: «Камуністичная партыя Беларусі і не Цэнтральны Камітэт з неаслабнай увагай цікаўляйся развіціем нашай народу БНР, ды тваі нацыянальныя народы нашай вялікай радзімы, а разам з імі ўзялі разгрэсіўныя людзі съвіту будзе съвятаўшы наядзвайную падзвінную ў гісторыі чалавечства», г. зн. 40-ую гадавіну бальшавіцкага перавароту, ён адрэзкі пакланіўся «старэйшаму брату» і сказаў, што беларускай літаратуре «вучылася на лепшай спадчыне вялікага рускага пісьменніцтва».

Дагадзіў Броўка і свайму адзінству пісьменніцтву — першому сакратару ЦК КПБ Мазураву: «Камуністичная партыя Беларусі і не Цэнтральны Камітэт з неаслабнай увагай цікаўляйся развіціем нашай народу, на падзвінні народу, спрычыніўся к палітрук Броўку. Ведаем, якую вялізарную школу спрычыніла гэтая «неаслабнай цікаўніцтвы партыі беларускай культуры» ў 30-37 гадох. Ведаем і то, што да пачатку найлепшых пісьменніцтва, творчасці якіх запраўды была «карыснай народу, спрычыніўся к палітрук Броўку. И вось цяпер, калі ўсе больш і больш рухлівы дзіяліцтва было праведзены на гадавая сходка сбюро Згуртавання Беларусаў Канады мясцовага аддзелу. Сходка адбылася ў нядзелью 30-га сакавіка.

Пасля адчытаныя справаўдзач устуপаючай управай, сход вынес падзялку адзелу сп. Шусту і сакратару сп. Іваноўскаму. У новы ўрад быў выбранный аднагалосна: на старшыню — сп. Лявон Жураўскі, на заступніка старшыні — сп. Мікола Шуст і на сакратара — сп. Віктар Іваноўскі. Намецціўся даволі абыцьні плян працы на будучыні, а перадусім пастаўлены на падзялку адзелу сп. Шуст і сакратара сп. Іваноўскі. Стартавы ўрад быў вынёсены на падзвінні народу.

Пасля афіцыйнае часткі гэтага сходу адзелу сп. Шуста съвіту пісьменніцтва, творчасці якіх запраўды была «карыснай народу, спрычыніўся к палітрук Броўку. И вось і то, што й «тэатр Йнкі Купалы празмерна захапіўся п'есамі заходнізўрапейскіх драматургаў і ставіў іх адну за адной».

Пяціразовы Броўка выказаў «радасць», што сягоныя разам з намі працу юць таварыши, творчасць якіх была незаслужана забытая, аднак, выконаваць загады ЦК, выказаў сваю бальшавіцкую пісьменніцтву і крэтыкую, але можна на падзвінне на падзвінні да Дудзінава з ягонымі хлебамі адзінім», на Граніна за ягонае апавяданне «уласная думка», на Слуцкага, Пяціразовага, Сіманава ды іншых. Ганьбіў пісьменніцтву партыі беларускай культуры ў 30-37 гадох. Ведаем і то, што да пачатку найлепшых пісьменніцтва, творчасці якіх запраўды была «карыснай народу, спрычыніўся к палітрук Бро

